

قلمرو زبانی

۱. در بیت «هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت آری نداشت غم که غم بیش و کم نداشت»
«هرگز» و «آری» قید هستند؟
درست /۵ نادرست
۲. در مصرع «زاشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است» نقش «ش» مضاف الیه است.
درست /۵ نادرست
۳. در بیت زیر کدام از کان جمله حذف شده، آن را بیابید و نوع حذف را مشخص کنید؟
«جامه ای کو نشود غرقه به خون بهر وطن بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است» ۱
۴. در بیت زیر «نهاد» را مشخص کنید؟ «در پیشگاه اهل خرد نیست محترم هر کس که فکر جامه را محترم نداشت» /۵
۵. ساخت واژه های زیر را بنویسید؟ الف)هم وطن ب)صاحب قلم ۱
۶. واژه های ستون «الف» را به واژه های مرتبط ستون «ب» وصل کنید (در ستون «ب» یک مورد اضافی است) ۱

«الف»	«ب»
۱. ماتمکده	الف) اجانب
۲. دارای اراده قوی	ب) مسلک
۳. روش	پ) ثابت قدم
	ت) بیت الحزن

۷. معنا و مفهوم بیت «در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملتی که مردک صاحب قلم نداشت» را به نثر روان در آورید. ۱

قلمرو ادبی

۱. در بیت «ناله مرغ اسیر این همه بهر وطن است مسلک مرغ گرفتار وطن همچو من است» دو مورد از آرایه های ادبی موجود در بیت را بیابید و بنویسید؟ ۱
۲. در بیت زیر دو مورد کنایه وجود دارد، آنها را بیابید و مفهوم آنها را بنویسید؟
«جامه ای کو نشود غرقه به خون بهر وطن بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است» ۱
۳. در بیت «هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت آری نداشت غم که غم بیش و کم نداشت» الف) مجاز را بیابید مفهوم آنرا بنویسید؟ ۱ ب) در بیت بالا دو آرایه ادبی دیگر نیز پیدا کنید؟ ۱
۴. با توجه به بیت زیر به پرسش ها پاسخ دهید؟

«با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشیدجم نداشت»

الف) جام تهی بودن کنایه از است.

ب) در بیت بالا آرایه جناس را بیابید و نوع آن را بنویسید؟

۵. در بیت «همت از باد سحر می طلبم گر ببرد خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است»

الف) «باد» نماد چیست؟/۵

ب) در مصرع دوم کنایه را بیابید و مفهوم آن را بنویسید؟

پ) در بیت بالا آرایه تشخیص را مشخص کنید؟/۵

قلمرو فکری

۱. مفهوم بیت زیر را بنویسید؟

۱ «در پیشگاه اهل خرد نیست محترم هر کس که فکر جامعه را محترم نداشت»

۲. بیت زیر به چه چیزی اشاره دارد؟

۱ «خانه ای کو شود از دست اجانب آباد زاشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است»

۳. شاعر در بیت زیر علت غمگین نبودن خود را در چه می داند؟

۱ «هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت آری نداشت غم که غم و بیش و کم نداشت»

۴. در بیت «نالہ مرغ اسیر این همه بهر وطن است مسلک مرغ گرفتار وطن همچو من است»

منظور از «مرغ اسیر» کیست؟/۵

۵. مقصود از «مردم صاحب قلم» در بیت زیر چیست؟

۱ «در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر دفتری که مردم صاحب قلم نداشت»

۶. فرخی یزدی در بیت زیر خود را با کدام ویژگی ها معرفی می کند؟

۱ «انصاف و عدل داشت موافق بسی ولی چون فرخی ، موافق ثابت قدم نداشت»/۵

پاسخ سوالات درس سوم فارسی (۳)

قلمرو زبانی

۱- درست /۵ ۲- نادرست /۵

۳- آن جامه /۵ حذف به قرینه لفظی /۵

۴- هر کس که فکر جامعه را محترم نداشت /۵

۵- الف) -وندی /۵ ب) - مرکب /۵

۶- ۱ ماتمکده = ت (بیت الحزن) /۵ ۲. دارای ارده قوی = پ (ثابت قدم) /۵ ۳. روش = ب (مسلک) /۵

۷. هر ملتی که هنرمند نداشته باشد (۵) خیلی زود نام آوازه اش از روزگار محو خواهد شد (۵)

«پاسخ قلمرو ادبی»

۱- تکرار در واژه «مرغ» - تشبیه (مصرع دوم) - مرغ اسیر = استعاره از شاعر قفس = استعاره از زندان (ذکر دو مورد، هر مورد) ۱

۲- مصرع اول کنایه از کشته و شهید شدن /۵ «کم از کفن بودن» کنایه از بی ارزش بودن /۵

۳- الف) دل، مجازاً وجود (۱) ب) تشخیص در دل - تکرار = غم، تضاد = کم و بیش (ذکر دو مورد) (۱)

- ۴- الف) کنایه از بدون خوشی بودن (یا هر پاسخی نظیر این مفهوم) (۱) ب) جام - جم (۵) جناس ناقص افزایشی. (۵)
۵- الف) نماد پیام رسانی (۵) ب) رفیقی که به طرف چمن است: کنایه از آزاد بودن (۱) پ) باد سحر (۵)

پاسخ قلمرو فکری

۱. احترام گذاشتن به اندیشه جامعه (۱)
۲. عدم وابستگی به بیگانگان (۱)
۳. چون شاعر غم و غصه کم و زیاد داشتن را نمی خورد و انسان قانعی بود. (۱)
۴. شاعریا عارف قزوینی (۵)
۵. انسان های آگاه و روشنفکر (۱)
- ۶ - موافق (۵) ثابت قدم (۵) عدالت خواه (۵)

رژیم و ادبیات فارسی
استان آذربایجان شرقی